

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Філологічний факультет
Кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія світової літератури XVII–XVIII ст.»

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «Історія світової літератури XVII - XVIII ст.» для студентів за спеціальністю українська мова та література. – Львів, 2020. – 28с.

Розробники: **Крук Галина Григорівна**, доцент кафедри української літератури ім. акад. М.Возняка, кандидат філологічних наук, доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол від «26» серпня 2022 року №1

Завідувач кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка

(Микитюк В. І.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2022 року

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від «30» серпня 2022 року №1

«30» серпня 2022 року

Голова

Крохмальний Р. О.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань (шифр, назва) 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Модулів-1	Напрямок (шифр, назва) 035 Філологія	<i>Рік підготовки</i>	
Змістових модулів- 2	Спеціальність (професійне спрямування) 035.01 Укр. мова та література	2-й	-й
Курсова робота 0		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин- 180		4-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 Аудиторних – 5,5 Самостійної роботи студента -42	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		42год.	год.
		ІНДЗ	
Вид контролю: іспит			

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Історія світової літератури XVII– XVIII ст.» є частиною нормативного базового курсу для студентів-філологів, у якому розглядається тогочасний літературний процес з акцентом на основних літературних напрям та стилях епохи, представленої у творах видатних письменників того часу.

Освоївши літературу визначеної епохи, студент зможе

Вивчаючи літературу доби Бароко та Просвітництва, майбутній фахівець набуває, зокрема, знань про історико-

Метою курсу є глибше і комплексне розуміння літературних процесів того часу та їхні витоки, стилевих тенденцій та закономірності літературних явищ в їхній синхронії та діахронії, що дозволить скласти цілісну картину літератури як живого організму, а також формує загальну культуру, розуміння цінностей та ідеалів культури XVII– XVIII ст

Завдання:

1. формування знань про історико-літературні явища культури та літератури XVII– XVIII ст. із визначенням їхньої генези, межових дат, основних типологічних ознак;
2. усвідомлення спадкоємності історико-літературного процесу цих літературних епох з одночасним розумінням їхньої динаміки та трансформації;
3. формування ґрунтовних знань про родово-жанрову та художньо-образну системи визначених літературних періодів;
4. засвоєння знань про найістотніші літературні явища кожної історико-літературної епохи;
5. вивчення найзнаковіших текстів та творчих біографій найвидатніших представників літератури XVII– XVIII ст.;
6. прочитання творів, визначених у переліку як обов'язкові;
7. формування навичок аналізу та інтерпретації художніх творів.

У парадигмі практичних цілей нормативного курсу є:

- засвоєння змісту термінів і понять бароко, маньєризм, маринізм, гонгоризм, культеранізм, гонгоризм, преціонізм, метафізична поезія, містицизм, синтез мистецтв, алегорія, символ, концепт, преціозна література, комедія ситуацій, доба Реставрації, Просвітництво, рококо, класицизм, сентименталізм, лібертинізм, вольтеріанство, нормативні поетики, сценічна мова, мімезис, єдність часу, місця і дії, картезіанство, психологічний роман, мемуарна література, байка, «цвинтарна лірика», «теогія гумору» сатирична казка, суб'єктивна нарація, «готичний роман», «комічна епопея», максими, балада, містифікація, преромантизм.
- засвоєння літературно-географічних, ідеологічно-літературних структур періоду;
- розуміння специфіки естетичної свідомості епохи;
- мати поняття про літературні спільноти періоду, провідні жанри, літературні течії;

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни

Студент повинен знати:

- 1) основні віхи розвитку, події та факти літературного процесу XVII – XVIII ст.;
- 2) етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства;
- 3) риси творчості основних учасників літературного процесу;
- 4) особливості створення та функціонування літературних гуртків і шкіл;
- 5) ознаки еволюції окремих літературних родів і жанрів;
- 6) особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур XVII – XVIII ст.

Студент повинен уміти:

- 1) визначати віхи розвитку, події та факти літературного процесу XVII – XVIII ст.;
- 2) аналізувати етапи історії формування літературознавчих ідей цього періоду розвитку західноєвропейського письменства;
- 3) застосовувати різні методи аналізу літературних творів цього періоду.
- 4) виявляти розуміння рис творчості основних учасників літературного процесу;
- 5) аналізувати основні причини еволюції окремих літературних родів і жанрів;
- 6) визначати особливості літературних напрямів і стилів у текстах західноєвропейських літератур XVII – XVIII ст.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ.

- Структура, мета, завдання курсу.
- Принципи організації навчального процесу.
- Необхідна література для читання, конспектування, аналізу. Перелік художніх текстів. Огляд підручників і посібників.

Література:

1. Від бароко до постмодернізму : [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. – Д. : Ліра, Т.1 – 22.
2. Вікно в світ: Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. [журнал, що виходив у 1999-2000 рр., там добре викладені окремі теми зі світової літератури, знадобиться для підготовки до практичних занять]
3. Генік-Березовська З. П. Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм / З. П. Генік-Березовська. – К. : Гелікон, 2000. – 368 с.
4. Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили. - К., 1981.
6. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
7. Пастушенко, Людмила Іванівна. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму : монографія / Л. І. Пастушенко. - Дніпропетровськ : Ліра, 2016. - 608 с.
8. Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII – першої половини ХХ ст. : мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика : монографія / Т. Рязанцева. – К. : Ніка-Центр, 2014. – 356 с.

9. Шалагінов Б.Б. *Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.* – К.: КМ Академія, 2004.
10. *Cassell's Encyclopaedia of World Literature. In three volumes. – Vol.1: Histories and General Articles.* – London: Cassell & Company Ltd., 1973. – 586 p.
11. Low A. *Metaphysical Poets and Devotional Poets / A. Low / George Herbert and the Seventeenth-Century Religious Poets : Authoritative Texts and Criticism ; [ed. Mario A. Di Cesare].* – NY : *Metaphysical Lyrics and Poems of the Seventeenth Century : Donne to Butler / Selected and Edited, with Eessay by H.J.C. Grierson ; Revised by A. Fowler.* - Oxford : Oxford University Press, 1995. - 320 p.

Змістовий модуль 1.

Історія західноєвропейських літератур у XVII столітті

Тема 1. Вступна лекція. Поняття про XVII ст. як окремих етап західноєвропейського літературного процесу, який приходить на зміну літературі Відродження та передуює літературі Просвітництва. Хронологічні рамки цієї епохи в літературах різних європейських країн, своєрідність суспільно-історичних обставин порівняно з попереднім етапом літератури. Основні художні напрями та стилі, їх національні різновиди в літературах Західної Європи XVII ст.

Література:

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
2. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили. - К., 1981.
3. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
4. Шалагінов Б.Б. *Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.* – К.: КМ Академія, 2004.

Тема 2. Естетика та поетика бароко: спадок християнського середньовіччя, відхід від ренесансної "гармонії особистості", сенситивність (чуттєвість), зміни в поглядах на людину, світоглядний песимізм. Особливості жанрової системи бароко літератури. Теоретики бароко – Балтазар Грасіан в Іспанії та Емануеле Тезауро в Італії.

Література:

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
2. Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
3. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили.- К., 1981.
4. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
5. Чорноземова Є. Грасіан-і-Моралес Бальтасар // Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – Т. 1. – С. 476-478.

6. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004.

Тема 3. Література Італії XVII ст., мистецьке та суспільно-історичне тло італійського бароко. Поезія Джамбаттисто Маріно як найяскравіший вияв італійського бароко. Світоглядно-стильові риси марінізму. Творчість Фульвіо Тесті, Вінченцо Філікайї, Габріелло К'ябрери. Поетична академія Аркадія та її роль в утвердженні класицистичних тенденцій.

Література:

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
2. Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
3. Дж.Маріно. Поезія // Всесвіт, 1976, № 3.
4. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили. - К., 1981.
5. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
6. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Тема 4. Література Іспанії XVII ст. Видозміни іспанського бароко: культранізм, концептизм, гонгоризм. Поетична творчість Луїса де Гонгори. Іспанський шахрайський роман XVII ст. (Франсіско де Кеведо, Луїс Велес де Гевара). Творчість Педро Кальдерона, її періодизація. Традиції Лопе де Вега в "комедії плаща і шпаги" Кальдерона. П'єса "Життя - це сон" як зразок морально-філософської драми іспанського бароко.

Література:

1. Антологія іспанської літератури доби бароко / Упорядкування і коментар О.Пронкевича // Вікно в світ. – 2000. – № 3. – С. 83-159.
2. Безруков А. В. Іспанське бароко й англійська метафізична лірика: літературний діалог. // Том 19 (2015): Від бароко до постмодернізму : [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. – Д. : Ліра, 2015.
3. Гонгора Л. Поезія // Всесвіт, 1976, № 3; також в кн.: Світанок. - К., 1978.
4. Кальдерон де ла Барка П. Життя – це сон // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. – 2000. - №1. – С.18 – 126.
5. Кальдерон де ла Барка П. Сонети // Світовий сонет. – К.:Дніпро, 1983. – С.52-53.
6. Лорка Ф. Г. Поетичний образ у дона Луїса де Гонгори // Гарсія Лорка Ф. Думки про мистецтво / Упорядк., перекл. з ісп., передм. та примітки М. Москаленка. — К.: Мистецтво, 1975. — С. 49–77.
7. Наливайко Д.С. Бароко і драма Кальдерона „Життя – це сон” // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. – 2000. — №1. – С.5–17.
8. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Тема 5. Англійська література XVII ст., загальна характеристика тогочасного англійського літературного процесу. Значення шекспірівської традиції (Б. Джонсон та Д. Мільтон). "Метафізична поезія" та творчість Дж. Дона як зразок поетичного бароко в Англії. Літературна постать Дж. Мільтона, періодизація його творчості. Револьюційний динамізм, універсалізм та християнська символіка поеми "Втрачений рай" Джона Мільтона. Еволюція художнього стилю Д. Мільтона: від барокового "Втраченого раю" до "Повернутого раю" та класицистичної трагедії "Самсон-борець". Теорія «гумору» та драматургія Б. Джонсона. Алгоритм епосу Д. Беньяна ("Мандри прочанина") як характерна риса пуританської літератури. Особливості англійської комедії в роки Реставрації.

Література:

1. Джон Мільтон. Самсон-борець. // *Франко І. Збір. творів: у 50 т. Т. 12: Поетичні переклади та переспіви.* Київ: Наук. думка, 1978. С. 486–551.
2. Джон Мілтон. Утрачений рай. Переклав з англійської Олександр Жомнір. Іл. Гюстава Доре. – Київ: Видавництво Жупанського, 2019 – 360 с.
3. Зуєнко М.О. Культурно-духовні домінанти в літературі англійського бароко (на прикладі «Священних поем» Джона Донна) / М. О. Зуєнко // *Наукові праці ЧДУ ім. П. Могили: науково-методичний журнал. Філологія. Літературознавство.* – Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – №1. – С. 34–44.
4. Зуєнко М. О. Метафізична поетика Джона Донна в контексті барокової парадигми / М. О. Зуєнко // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки.* – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. – Випуск 33. – С. 121–124.
5. Зуєнко М.О. Поетика «Священних сонетів» Джона Донна / М. О. Зуєнко // *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки : [зб. наук. ст.].* – Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2015. – Вип. V. – С. 322–328.
6. Зуєнко М. О. Міфопоетична парадигма творення світу в помі Дж. Мільтона «Втрачений рай» / М. О. Зуєнко // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія»* – Одеса. – 2015. – Випуск 19. – С. 7–17.
7. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004
8. *Metaphysical Lyrics and Poems of the Seventeenth Century : Donne to Butler / Selected and Edited, with Eessay by H.J.C. Grierson ; Revised by A. Fowler.* - Oxford : Oxford University Press, 1995. - 320 p.

Тема 6. Німецька література XVII ст., її суспільно-історичний контекст. "Книга про німецьке віршування" Мартіна Опіца та основна суть його поетичної реформи. Поети школи М.Опіца (Фрідріх Логау, Андреас Гріфіус). Драматургія А.Гріфіуса. Бароко в німецькій літературі XVII ст., його фольклорні витоки. Роман "Сімпліціус Сімпліціссімус" Г.Гріммельсгаузена як зразок німецького низового бароко (особливості композиції роману, образ головного персонажа, мова твору).

Література:

1. Дімова В. І., Критерії художньої майстерності в поетиках Мартіна Опіца та Митрофана Довгалевського / В. І. Дімова // *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна.* - 2012. - Вип. 27. - С. 153-157. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
2. Гріфіус Андреас. Сонети. Переклад О. Жупанського // *Всесвіт*, 1990, №4.

3. Зимомря М. Німецька література в оцінках та інтерпретаціях Івана Франка: дискурс рецепції / Микола Зимомря // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна, філологія. Випуск 42. - К., 2009. - С. 15-18
4. Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практичною частиною). Посібник. - Вінниця: Нова книга, 2006. - 316с.
5. Пастушенко, Л.І. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму / Л.І. Пастушенко. — Дніпропетровськ : Ліра, 2016. — 606, [1] с.
6. Чуловський Б. Лірика німецького бароко: Андреас Гріфіус // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2010. - №6. - с. 25-26
7. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. – К.: КМ Академія, 2004.

Тема 7. Французька література ХVІІ ст., її суспільно-історичне тло та художньо-стильові особливості.. Ознаки та форми преціозної літератури. Формування естетики класицизму та її вплив на літературне життя Франції ХVІІ ст. Трактат Н. Буало "Мистецтво поетичне" як зразок нормативної поетики. Поняття мімесису, уявлення про теорію трьох стилів, правило трьох єдностей тощо. Жанрова своєрідність книги афоризмів "Максими" Ф. де Ларошфуко. Творчість Лафонтена та його внесок у розвиток жанру байки.

Література:

1. Буало Нікола. Мистецтво поетичне. — К.: Мистецтво, 1967. — 130 с. (вступна стаття Віктора Іванисенка)
2. *Зарубіжні письменники*: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006.
3. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили.- К., 1981.
4. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література ХVІІ - ХVІІІ ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
5. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. – К.: КМ Академія, 2004

Тема 8. Французька класицистична драматургія: основні постаті, загальні тенденції, жанрова система. Творчість П. Корнеля. Іспанські барокові впливи у "Сіді". Трагедія "Горацій" та класицистична естетика. Новаторство Корнеля в жанрі трагедії. Корнель як теоретик театру. Трагедії Ж.Расіна як новий етап французького класицизму, їхня жанрова своєрідність. Античні сюжети та образи в трагедіях Расіна ("Андромаха", "Іфігенія в Авліді" та ін.). "Федра" як одна з вершин французької класицистичної трагедії. Творчість Ж.-Б. Мольєра: створення жанру "високої" комедії. Філософська проблематика комедії "Дон-Жуан".

Література:

1. Агеєва В. Дон Жуан у світовому контексті / В. Агеєва. – К. : Факт, 2002. – 448 с
2. *Зарубіжні письменники*: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006.
3. Корнель П. Сід // Французькі класики XVII століття. – Х.- К., 1931, або Рильський М.Т. Зібрання творів: У 20-ти т. – Т.9. Художні переклади. – К.: Наук. думка, 1985. – С.7–71.
4. Мольєр Ж.-Б. Смішні маніриці. Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич // Мольєр Ж.-Б. Комедії.— К.: Дніпро, 1981. – 501с., або Мольєр Ж.-Б. Комедії.- Х.: Фоліо, 2004. – 494 с.
5. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
6. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Змістовий модуль2.**Історія західноєвропейських літератур у XVIII столітті**

Тема 9. Епоха Просвітництва в західноєвропейських літературах XVIII ст., світоглядні засади та естетична програма просвітників. Основні філософські концепти Просвітництва. Літературні напрями та течії в рамках просвітницького руху: рококо, просвітницький класицизм, сентименталізм, передромантизм. Межі епохи та своєрідність Просвітництва в різних західно-європейських літературах, нерівномірність історичного та літературного процесів.

Література:

1. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. — Черкаси, 2006.
2. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
3. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Тема 10. Французька література XVIII ст.: філософські основи французького Просвітництва, періодизація літератури, основні стильові течії епохи. Романи А. Лесажа і А. Прево як зразки літератури рококо. Ш. Монтеск'є та його концепція світу. Творчість Вольтера та вольтер'янство як вияв та пошук просвітницького раціоналізму: жанрове різноманіття та художня еволюція. Світоглядна система Просвітництва у проекті Д.Дідро

«Енциклопедія» (діяльність К. Гельвеція, П. Гольбаха, Ж. Даламбера). Просвітницький класицизм у творах Дені Дідро "Черниця" та "Небіж Рамо", концепція «морального розуму». Драматургія К. де Бомарше: соціальні аспекти «високої комедії».

Література:

1. Вольтер. Кандід : філос. повісті : пер. з фр. / Вольтер ; [передм. та прим. Я. І. Кравця]. — Х. : Факт, 2012. — 409, [1] с.
2. Косенко Н. Передмова / Наталія Косенко // Дідро Д. Жак-фаталіст / Пер. з фр. В. Підмогильного. — Х.: Фоліо, 2008.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Литаври, 2001.
4. Маркиз де Сад и XX век. — М.: Культура, 1992
5. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. — Х.: Ранок, 2003.
6. Соколянський М.Г. Западноевропейский роман эпохи Просвещения: проблемы типологии. — К., 1983.
7. Французское Просвещение и революция / Под ред М.А.Кисселя.. — М., 1989.
8. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. — К.: КМ Академія, 2004.

Тема 11. Англійська література XVIII ст.: філософські основи англійського Просвітництва, періодизація літератури, основні стильові течії епохи. Вплив філософії матеріалізму та емпіризму поч. XVIII ст. на формування просвітницьких тенденцій у тогочасній англійській літературі. Англійський просвітницький роман та його жанрово-стильові різновиди ("Мандри Гулівера" Дж. Свіфта, "Робінзон Крузо" Д.Дефо, "Памела, або Винагороджене добродія" С.Річардсона, "Історія Тома Джонса, знайди" Г. Філдінга тощо). Просвітницький роман як опис та осмислення нової концепції світу. Локківська парадигма у «Робінзоні Крузо» Д. Дефо. Парадокси природи і цивілізації у просвітницькому романі-памфлеті «Мандри Гуллівера» Джонатана Свіфта.

Література:

12. Дефо, Даніель. Життя й чудні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо, моряка з Йорка, написані ним самим / Даніель Дефо ; [пер. з англ. за ред. В. Державіна ; передмова й прим. Н. Д. Білик]. — Х. : Фоліо, 2013. — 494, [1] с.
13. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці: Литаври, 2001.
14. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. — Х.: Ранок, 2003.
15. Писатели Англии о литературе. — М.: Прогресс, 1981.
16. Свіфт, Джонатан. Мандри Гуллівера / Джонатан Свіфт ; пер. з англ. Микола Іванов ; за ред. Ростислава Доценка ; худож. Владислав Єрко. — Вид. 5-ге. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. — 382 с.
17. Соколянський М. Г. Западноевропейский роман эпохи Просвещения. Проблемы типологии. — К., Одесса, 1983.
18. Соколянський М. Г. Творчество Генри Филдинга. — К., 1975.
19. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. — К.: КМ Академія, 2004.

Тема 12. Німецька література XVIII ст. Пізній німецький класицизм у творчості Й.Готшеда. Естетико-літературні праці Г. Лессінга ("Літературні листи", "Лаокоон", "Гамбурзька драматургія"). Драматургія Лессіна. Ф. Клопшток і становлення літератури сентименталізму, філософська поема "Месія". Література "бурі та натиску" як зразок німецького передромантизму, течії всередині штюрмерського руху, їх естетико-літературні відмінності. Гердер як теоретик і натхненник штюрмерського руху. Роман М. Клінгера про Фауста, його проблематика і стиль. Поезія та драматургія Ф. Шіллера періоду "бурі і натиску" ("Розбійники", "Підступність і кохання"). Естетика раннього Гьоте, роман "Страждання молодого Вертера" як вираз штюрмерських настроїв Гьоте. "Ваймарський класицизм" у творчості Ф.Шіллера і Й. Гьоте. Роман виховання "Вільгельм Мейстер". Трагедія "Фауст": філософська проблематика та поетика твору.

Література:

1. Гете, Йоганн Вольфганг. Фауст : трагедія / Йоганн Вольфганг Гете ; пер. з нім. Микола Лукаш ; [передм. й прим. Б. Шалагінова] ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Х. : Фоліо, 2013. — 398, [1] с
2. Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: містерія, міф, утопія: до проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі XVIII-XIX ст. : монографія. — К.: Вежа, 2002. — 279 с.

Тема 13. Загальна характеристика італійської літератури XVIII ст, особливості «запізнілого» італійського Просвітництва. Творчість К. Гольдоні, погляди драматурга на драму "дель арте". Гольдоні як реформатор італійського театру а епоху Просвітництва, його «комедія характеру». Жанр ф'яби (драми-казки) у творчості К. Гоцці: "Любов до трьох апельсинів", "Турандот", "Король-олень", "Жінка-змія" та ін. .

Література:

1. Твори Гольдоні у пер. М. Загірньої («Мірандоліна»), М. Хмарки («Шахрай»), І. Стешенко («Слуга двом панам», «Господиня заїзду», «Колотнеча в Кйоджі», «Кумедна пригода»)
2. Гольдоні К. Комедії. Пер. Стешенко І. – Х.: Фоліо, 2008.
3. Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
4. Томашевский Н. Традиция и новизна. Заметки о литературе Италии и Испании. – М.: Худ. лит., 1981. – 287 с.
5. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Тема 14. Сентименталізм як одна зі стильових течій літератури епохи Просвітництва. Сентименталізм у Франції, його художньо-світоглядні риси. Концепція «природної людини» Ж.-Ж. Руссо, його погляди на культуру, природу і суспільство. Творчість Ж.-Ж. Руссо крізь призму Просвітництва та сентименталізму. Інші письменники французького сентименталізму (Л. – С. Месьє, Н.Ретіф де ля Бретон, Маркіз да Сад) – на вибір Сентименталізм в англійській просвітницькій прозі, його художньо-світоглядні риси: «позитивний герой» С. Річардсона як відгомін моральної філософії Шефтсбері; особливості сентименталізму у романі Г.Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди»; суб'єктивізм оповіді та інші авторські експерименти в повісті Л.Стерна «Сентиментальна подорож». Поезія англійського сентименталізму: особливості світовідчуття у поетів-представників «цвинтарної лірики»; творчість Роберта Бернса (специфіка ліричного героя, основні мотиви, народність лірики, сентиментальний комізм тощо). Сентименталізм у

Німеччині. Жанр «слізливої» драми у творчості Г.Лессінга. «Страждання юного Вертера» Гьоте крізь призму сентименталізму.

Література:

1. Бовсунівська Т. Феномен українського романтизму.– Ч. 2.– Естетика.– К, 1998.– 109 с.
2. Клеїна Д. Е. Традиції Руссо у романі Гете «Страждання юного Вертера» : магістерська робота / Д. Е. Клеїна ; науковий керівник - канд. пед. наук, доцент Т. А. Ільїна. - Кривий Ріг, 2018. - 100 с.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
4. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. — Черкаси, 2006.
5. Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
6. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили.- К., 1981.
7. Саковська Х. Сентименталізм як риса романтичного світогляду і його філософське підґрунтя. – Режим доступу: <http://doxa.onu.edu.ua/Doxa12/140-147.pdf>

Тема 15. Преромантизм як одна зі стильових течій літератури епохи Просвітництва, своєрідний перехідний етап в європ. літературі кінця XVIII ст., від ідеології Просвітництва до романтичного світовідчуття. Праця Е.Юнга “Роздуми про оригінальну творчість. Лист до автора “Грандісона” (1759) як декларація преромантизму. Преромантизм у шотландській літературі – жанр містифікації шотл. епосу Макферсона “Твори Оссіана, сина Фінгала» (1765). Англійський «готичний роман» Г. Волпола та А.Радкліф як прообраз майбутньої прози жахів, його стильові риси. Передромантична «цвинтарна лірика» («Нічні вірші про смерть» [Томаса Парнелла^{\[en\]}](#), «Скарга, або Нічні роздуми» Едварда Юнга, «Могила» Роберта Блера, «Елегія, написана на сільському цвинтарі» Томаса Грея) в своєму осмисленні ірраціональних проблем буття, його нетривкості і марності у видимих формах.

Література:

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
2. Лімборський І.В. Європейське та українське Просвітництво: незавершений проект? Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм. — Черкаси, 2006.
3. Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
4. Наливайко Д.С. Искусство: направления, течения, стили. – К.: Мистецтво. – Кн. 1. – 1981. – С. 115-132.
5. Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: містерія, міф, утопія: до проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі XVIII-XIX ст. : монографія. — К.: Вежа, 2002. — 279 с.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль1.												
Змістовий модуль1.												
Історія західноєвропейських літератур у XVII столітті												
Тема 1. Поняття про XVII ст. як окремий етап західно-європейського літературного процесу. Хронологічні рамки епохи в літературах різних європейських країн, основні художні напрями та стилі, їх національні різновиди в літературах Західної Європи XVII ст.		2	1			2						
Тема 2. Естетика та поетика бароко. Теоретики бароко – Балтазар Грасіан в Іспанії та Емануеле Тезауро в Італії.		2	1			2						
Тема 3. Література Італії XVII ст., мистецьке та суспільно-історичне тло італійського бароко. Поезія Джамбатісто Маріно як найяскравіший вияв італійського бароко та стильові риси марінізму.		2	1			2						
Тема 4. Література Іспанії XVII ст. Видозміни іспанського бароко: культеранізм, концептизм, гонгоризм. Поетична творчість Луїса де Гонгори. Іспанський шахрайський роман XVII ст. (Франсіско де Кеведо,		2	1			2						

як зразок подальшої еволюції французької класицистичної драми, творчий переступ канонів класицизму. Філософська проблематика комедії "Дон-Жуан".												
Разом – зм. модуль1		16	8			16						
Змістовий модуль2.												
Історія західноєвропейських літератур у XVIII столітті												
Тема 9. Епоха Просвітництва в західноєвропейських літературах XVIII ст., світоглядні засади та естетична програма просвітників. Літературні напрями та течії в рамках просвітницького руху: просвітницький класицизм, сентименталізм, передромантизм.		2	1			2						
Тема 10. Французька література XVIII ст.: філософські основи французького Просвітництва, періодизація літератури, основні стильові течії епохи. Романи А. Лесажа і А. Прево як зразки літератури рококо. Ш. Монтеск'є та його концепція світу. Творчість Вольтера та вольтер'янство як вияв та пошук просвітницького раціоналізму: Світоглядна система Просвітництва у проекті Д.Дідро «Енциклопедія»		2	1			2						
Тема 11. Англійська література XVIII ст. Вплив філософії матеріалізму та емпіризму поч. XVIII ст. на формування просвітницьких тенденцій у тогочасній англійській літературі. Англійський просвітницький роман та його жанрово-стильові		2	1			2						

різновиди ("Мандри Гулівера" Дж. Свіфта, "Робінзон Крузо" Д.Дефо, "Памела, або Винагороджене добродія" С.Річардсона, "Історія Тома Джонса, знайди" Г. Філдінга тощо).												
Тема 12. Німецька література XVIII ст. Пізній німецький класицизм у творчості Й.Готшеда. Естетико-літературні праці Г. Лессінга Ф. Клопшток і становлення літератури сентименталізму, філософська поема "Месія".		2	1			2						
Тема 13. Загальна характеристика італійської літератури XVIII ст, особливості «запізнілого» італійського Просвітництва. Творчість К. Гольдоні, погляди драматурга на драму "дель арте". Жанр драми-казки у творчості К. Гоцці.		2	1			2						
Тема 14. Сентименталізм у Франції. Концепція «природної людини» Ж.-Ж. Руссо та його творчість. Автори французького сентименталізму: Л. – С. Месьє, Н.Ретіф де ля Бретон, Маркіз да Сад. Сентименталізм С. Річардсона Г.Філдінга та Л.Стерна. Поети «цвинтарної лірики»; творчість Роберта Бернса. Сентименталізм у Німеччині. Жанр «слізливої» драми у творчості Г.Лессінга. «Страждання юного Вертера» Гьоте крізь призму сентименталізму.		2	1			2						
Тема 15. Преромантизм як одна зі стильових течій		2	1			2						

літератури епохи Просвітництва. Англійський передромантизм. Містифікація Дж. Макферсона. "Готичний» роман Г. Волпола та А. Радкліф. Риси передромантизму у творчості Р.Бернса. Література "бурі та натиску" як зразок німецького передромантизму, течії всередині штюрмерського руху, їх естетико-літературні відмінності. Гердер як теоретик і натхненник штюрмерського руху.												
Тема 16. Поезія та драматургія Ф. Шіллера періоду "бурі і натиску" ("Розбійники", "Підступність і любов"). Естетика раннього Гьоте, роман "Страждання молодого Вертера" як вираз штюрмерських настроїв Гьоте. "Ваймарський класицизм" у творчості Ф.Шіллера і Й. Гьоте. Роман виховання "Вільгельм Мейстер". Трагедія "Фауст": філософська проблематика та поетика твору.		2	1			2						
Разом – зм. Модуль2		16	8			16						
Усього годин		32	16			32						

6. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ТЕМА № 1. Основні художні напрями та стилі XVII ст., їх національні різновиди в західноєвропейських літературах. Естетика та поетика бароко. Італійське бароко. Творчість Дж.Маріно та мариністів.	2
2	ТЕМА № 2. Література іспанського бароко: поетична творчість Луїса де Гонгори, іспанський шахрайський роман XVII ст. (Франсіско де Кеведо, Луїс Велес де Гевара), творчість Педро Кальдерона (п'єса "Життя - це сон").	2
3	ТЕМА № 3. Англійська література XVII ст.: "метафізична поезія " та творчість Дж. Дона. Творчість Дж. Мільтона, поема "Втрачений рай" як зразок християнського героїчного епосу бароко. Драматургія Дж. Мільтона та Б. Джонсона.	2
4	ТЕМА № 4. Німецька література XVII ст.: творчість Мартіна Опіца, Фрідріха Логау, Андреаса Гріфіуса. Драматургія А.Гріфіуса. Роман "Сімпліціус Сімпліціссімус" Г.Гріммельсгаузена як зразок німецького низового бароко.	2
5	ТЕМА № 5. Французька література XVII ст.: естетика та поетика класицизму (Н. Буало "Мистецтво поетичне"). Класицистична драматургія: творчість П. Корнеля, Ж.Расіна та Мольєра.	2
6	ТЕМА № 6. Французька література XVIII ст., світоглядні засади та естетична програма просвітників. Письменники просвітницького класицизму (Вольтер, Д.Дідро та ін.) та сентименталізму (Ж.-Ж. Руссо).	2
7	ТЕМА № 7. Англійська література XVIII ст. Жанрово-стильові різновиди англійського просвітницького роману та його жанрово-стильові різновиди. Англійський сентименталізм та передромантизм.	2
8	ТЕМА № 8. Німецька література XVIII ст.: пізній німецький класицизм і становлення сентименталізму. Література "бурі та натиску" як зразок німецького передромантизму, течії всередині штюрмерського руху, їх естетико-літературні відмінності. Творчість Ф. Шіллера та Й. Гьоте.	2

6.Плани практичних занять

Практичне заняття 1: Італійська література XVII ст., її основні напрями та постаті. Італійське бароко XVII ст.

1. Італійська література XVII ст., її суспільно-історичне тло та художньо-стильові особливості.
2. Джамбатіста Маріно як ключова постать італійського бароко, його творчість (поетичні збірки "Ліра" (1616), "Волинка" (1620), "Галерея" (1620), поеми "Адоніс" (1623) та "Побиття невинних вифлеємських немовлят" (1633), проповіді). Риси поетики італійського маринізму.
3. Італійська ірої-комічна поема XVII ст., її жанрово-стильова природа (на прикладі поеми Алессандро Тассоні "Викрадене відро").

4. Академія «Аркадія» та творчість авторів італійського класицизму.

Література:

- Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.
 Літературознавча енциклопедія: У 2х т. /Ред.-упорядник Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2008.
 Дж.Маріно. Поезія // Всесвіт, 1976, № 3.
 Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили.- К., 1981.
 Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.
 Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Практичне заняття 2: Іспанська література XVII ст., її основні напрями та постаті. Іспанське бароко XVII ст.

5. Іспанська література XVII ст., її суспільно-історичне тло та художньо-стильові особливості.
6. Видозміни іспанського поетичного бароко: культеранізм, концептизм, гонгоризм. Творчість Луїса де Гонгори-і-Арготе.
7. Шляхи розвитку іспанського шахрайського роману у XVII ст. Роман "Історія життя пройдисвіта на ймення Пабло..." Франсиско де Кеведо та повість "Кульгавий біс" Луїса Велеса де Гевари: жанрово-стильові відмінності.
8. Іспанська драматургія XVII ст.: основні постаті, загальні тенденції, жанрова палітра. Творчість П. Кальдерона, драма "Життя - це сон" як зразок іспанського бароко.

Література:

- Антологія іспанської літератури доби бароко / Упорядкування і коментар О.Пронкевича // Вікно в світ. – 2000. – № 3. – С. 83-159.
 Безруков А. В. Іспанське бароко й англійська метафізична лірика: літературний діалог. // Том 19 (2015): Від бароко до постмодернізму : [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. – Д. : Ліра, 2015.
 Гонгора Л. Поезія // Всесвіт, 1976, № 3; також в кн.: Світанок. - К., 1978.
 Кальдерон де ла Барка П. Життя – це сон // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. – 2000. - №1. – С.18 – 126.
 Кальдерон де ла Барка П. Сонети // Світовий сонет. – К.:Дніпро, 1983. – С.52-53.
 Лорка Ф. Г. Поетичний образ у дона Луїса де Гонгори // Гарсія Лорка Ф. Думки про мистецтво / Упорядк., перекл. з ісп., передм. та примітки М. Москаленка. — К.: Мистецтво, 1975. — С. 49–77.
 Наливайко Д.С. Бароко і драма Кальдерона „Життя – це сон” // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. – 2000. — №1. – С.5–17.
 Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Практичне заняття 3: Англійська література XVII ст., її основні напрями та постані. Бароко у творчості англійських авторів XVII ст.

1. Англійська література XVII ст., її суспільно-історичне тло та художньо-стильові особливості.
2. Творчість Джона Донна та поетика «метафізичної школи».
3. Джон Мільтон – поет, мислитель та державний діяч. Періодизація творчості Мільтона. Поема „Втрачений рай” як зразок барокового християнського епосу, автобіографічні мотиви.
4. Драматургія Бена Джонсона: загальні тенденції, жанрова палітра. Суть його теорії «гумору». Аналіз драми «Вольпоне, або ж Лис»

Література:

- Джон Мільтон. Самсон-борець. // *Франко І. Збір. творів: у 50 т. Т. 12: Поетичні переклади та переспіви.* Київ: Наук. думка, 1978. С. 486–551.
- Джон Мілтон. Утрачений рай. Переклав з англійської Олександр Жомнір. Іл. Гюстава Доре. – Київ: Видавництво Жупанського, 2019 – 360 с.
- Зуенко М.О. Культурно-духовні домінанти в літературі англійського бароко (на прикладі «Священних поем» Джона Донна) / М. О. Зуенко // *Наукові праці ЧДУ ім. П. Могили: науково-методичний журнал. Філологія. Літературознавство.* – Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – №1. – С. 34–44.
- Зуенко М. О. Метафізична поетика Джона Донна в контексті барокової парадигми / М. О. Зуенко // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки.* – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. – Випуск 33. – С. 121–124.
- Зуенко М.О. Поетика «Священних сонетів» Джона Донна / М. О. Зуенко // *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки : [зб. наук. ст.].* – Бердянськ: ФОП Ткачук О. В., 2015. – Вип. V. – С. 322–328.
- Зуенко М. О. Міфопоетична парадигма творення світу в помі Дж. Мільтона «Втрачений рай» / М. О. Зуенко // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія* – Одеса. – 2015. – Випуск 19. – С. 7–17.
- Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004
- Metaphysical Lyrics and Poems of the Seventeenth Century : Donne to Butler / Selected and Edited, with Eessay by H.J.C. Grierson ; Revised by A. Fowler. - Oxford : Oxford University Press, 1995. - 320 p.

Практичне заняття 4: Німецька література XVII ст., її суспільно-історичний контекст.

1. "Книга про німецьке віршування" Мартіна Опіца та основна суть його поетичної реформи.
2. Поети школи М.Опіца (Фрідріх Логау, Андреас Гріфіус).
3. Драматургія А.Гріфіуса.
4. Бароко в німецькій літературі XVII ст., його фольклорні витоки.
5. Роман "Сімпліціус Сімпліціссімус" Г.Гріммельсгаузена як зразок німецького низового бароко (особливості композиції роману, образ головного персонажа, мова твору).

Література:

Дімова В. І., Критерії художньої майстерності в поезиках Мартіна Опіца та Митрофана Довгалевського / В. І. Дімова // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 27. - С. 153-157. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

Гріфіус Андреас. Сонети. Переклад О. Жупанського // Всесвіт, 1990, №4.

Зимомря М. Німецька література в оцінках та інтерпретаціях Івана Франка: дискурс рецепції / Микола Зимомря // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна, філологія. Випуск 42. - К., 2009. - С. 15-18

Мізін К. І. Історія німецької літератури: від початків до сьогодення (коротко і з практичною частиною). Посібник. - Вінниця: Нова книга, 2006. - 316с.

Пастушенко, Л.І. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму / Л.І. Пастушенко. — Дніпропетровськ : Ліра, 2016. — 606, [1] с.

Чуловський Б. Лірика німецького бароко: Андреас Гріфіус // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2010. - №6. - с. 25-26

Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст. – К.: КМ Академія, 2004.

1.

Практичні заняття 5: Французька література ХVІІ ст., її основні напрями та постаті. Французький класицизм.

2. Французька література ХVІІ ст., її суспільно-історичне тло та художньо-стильові особливості. Творчість Лафонтена.
3. Формування естетики та поезики класицизму, її вплив на літературне життя Франції ХVІІ ст. Трактат Н. Буало "Мистецтво поетичне".
4. Французька класицистична драматургія: основні постаті, загальні тенденції, жанрова система.
5. Творчість П. Корнеля. Іспанські барокові впливи у "Сіді". Трагедія "Горацій" та класицистична естетика. Новаторство Корнеля в жанрі трагедії. Корнель як теоретик театру.
6. Трагедії Ж.Расіна як новий етап французького класицизму, їх жанрова своєрідність. Античні сюжети та образи в трагедіях Расіна ("Андромаха", "Іфігенія в Авліді" та ін.). "Федра" як одна з вершин французької класицистичної трагедії.
7. Творчість Ж.-Б. Мольєра: створення жанру "високої" комедії. Філософська проблематика комедії "Дон-Жуан".

Література:

Агеєва В. Дон Жуан у світовому контексті / В. Агеєва. – К. : Факт, 2002. – 448 с.

Буало Нікола. Мистецтво поетичне. — К.: Мистецтво, 1967. — 130 с. (вступна стаття Віктора Іванисенка)

Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006.

Корнель П. Сід // Французькі класики XVII століття. – Х.- К., 1931, або Рильський М.Т. Зібрання творів: У 20-ти т. – Т.9. Художні переклади. – К.: Наук. думка, 1985. – С.7–71.

Мольєр Ж.-Б. Смійні манірниці. Тартюф. Дон Жуан. Міщанин-шляхтич // Мольєр Ж.-Б. Комедії.— К.: Дніпро, 1981. – 501с., або Мольєр Ж.-Б. Комедії.- Х.: Фоліо, 2004. – 494 с.

Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.

Практичне заняття 6: Французька література XVIII ст., особливості французького Просвітництва, основні стильові течії епохи.

1. Французька література XVIII ст.: філософські основи французького Просвітництва, періодизація літератури, основні стильові течії епохи..
2. Творчість Вольтера та вольтер'янство як зразок літератури просвітницького раціоналізму.
3. Світоглядна система Просвітництва у проєкті Д.Дідро «Енциклопедія». Творчість Дені Дідро та його концепція «морального розуму».
4. Драматургія К. де Бомарше: соціальні аспекти «високої комедії».
5. Сентименталізм у Франції, його художньо-світоглядні риси:
  - а) концепція «природної людини» Ж.-Ж. Руссо, його погляди на культуру, природу і суспільство;
  - б) творчість Ж.-Ж. Руссо як вияв філософії руссоїзму;
  - в) інші письменники французького сентименталізму (Л. – С. Месьє, Н.Ретіф де ля Бретон, Маркіз да Сад) – на вибір.

Література:

Вольтер. Кандід : філос. повісті : пер. з фр. / Вольтер ; [передм. та прим. Я. І. Кравця]. — Х. : Факт, 2012. — 409, [1] с.

Косенко Н. Передмова / Наталія Косенко // Дідро Д. Жак-фаталіст / Пер. з фр. В. Підмогильного. – Х.: Фоліо, 2008.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.

Маркіз де Сад и XX век. – М.: Культура, 1992

Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003.

Соколянський М.Г. Западноевропейский роман эпохи Просвещения: проблемы типологии. – К., 1983.

Французское Просвещение и революция / Под ред М.А.Кисселя.. – М., 1989.

Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Практичне заняття 7: Англійська література XVIII ст., особливості англійського Просвітництва

Англійська література XVIII ст.: філософські основи англійського Просвітництва, періодизація літератури, основні стильові течії епохи.

Англійський просвітницький роман (на вибір):

- а) Локківська парадигма у «Робінзоні Крузо» Д. Дефо;
- б) парадокси природи і цивілізації у просвітницькому романі-памфлеті «Мандри Гуллівера» Джонатана Свіфта;

Сентименталізм в англійській просвітницькій прозі, його художньо-світоглядні риси:

- а) «позитивний герой» С. Річардсона як відгомін моральної філософії Шефтсбері;
- б) особливості сентименталізму у романі Г.Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди»;
- в) суб'єктивізм оповіді та інші авторські експерименти в повісті Л.Стерна «Сентиментальна подорож».

Поезія англійського сентименталізму:

- а) особливості світовідчуття у поетів-представників «цвинтарної лірики»;
- б) творчість Роберта Бернса (специфіка ліричного героя, основні мотиви, народність лірики, сентиментальний комізм тощо).

Література:

Дефо, Даніель. Життя й чудні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо, моряка з Йорка, написані ним самим / Даніель Дефо ; [пер. з англ. за ред. В. Державіна ; передмова й прим. Н. Д. Білик]. — Х. : Фоліо, 2013. — 494, [1] с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001.

Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003.

Писатели Англии о литературе. – М.: Прогресс, 1981.

Свіфт, Джонатан. Мандри Гуллівера / Джонатан Свіфт ; пер. з англ. Микола Іванов ; за ред. Ростислава Доценка ; худож. Владислав Єрко. — Вид. 5-те. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. — 382 с.

Соколянський М. Г. Западноевропейский роман эпохи Просвещения. Проблемы типологии. — К., Одесса, 1983.

Соколянський М. Г. Творчество Генри Филдинга. — К., 1975.

Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004

Практичне заняття 8: Німецька література II пол. XVIII ст. Творчість Ф. Шіллер та Й. Гете.

I. Творчість Ф.Шіллера у контексті німецької літератури XVIII ст.

1. Драматургія Ф.Шіллера періоду "бурі і натиску" ("Розбійники", "Підступність і любов")
2. Риси реалізму і романтизму в історичних драмах Шіллера
3. Лірика Шіллера, її жанрово-стильові та художні особливості

II. Творчість Й.Гете

1. Естетика раннього Гете. Роман "Страждання молодого Вертера" як вираз штурмерських настроїв Гете.
2. "Веймарський класицизм" у творчості Гете. Роман виховання "Вільгельм Мейстер"
3. Трагедія "Фауст": її філософська проблематика та поетика. Філософський та художній зміст образу Фауста.

Література:

Гете, Йоганн Вольфганг. Фауст : трагедія / Йоганн Вольфганг Гете ; пер. з нім. Микола Лукаш ; [передм. й прим. Б. Шалагінова] ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Х. : Фоліо, 2013. — 398, [1] с

Шалагінов Б. Б. «Фауст» Й. В. Гете: містерія, міф, утопія: до проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі XVIII-XIX ст. : монографія. — К.: Вежа, 2002. — 279 с.

8.САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Маньєризм у бароковій поезії та його національні різновиди	2
2	Іспанська барокова проза: творчість Б. Грасіана ("Кишеньковий оракул", "Критикон").	2
3	Сатира французької барокової прози (Сірано де Бержерак «Сатиричні листи», «Обдурений педант»; Поль Скаррон «Вергілій навиворіт», «Комічний роман»).	2
4	Французька фантастична проза (Сірано де Бержерак та його фантастично-утопічна дилогія «Інше світло»).	2
5	Французька жіноча проза. Мадам де Лафайєт та її роман «Принцеса Клевська»	2
6	Французька афористична проза. Франсуа де Ларошфуко. «Максими». Жан де Лабрюєр. «Характери, або Повадки нашого часу».	2
7	Англійська комедія доби Реставрації: Вільям Вічерлі, Вільям Конгрів.	2
8	Англійський класицизм: класицистична поезія (Александр Поуп, Джозеф Аддісон), драма (Джон Драйден, Дж. Аддісон), публіцистика (Річард Стіл, А. Поуп).	2
9	Дж. Свіфт як казкотворець ("Казка бочки").	2
10	Творчість Г. Е. Лессінга: трактат "Лаокоон", драми «Емілія Галотті», «Натан Мудрий», «Мінна фон Барнгельм».	2
	Разом	20

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методологічною основою курсу є принцип історизму, усі художні твори досліджуються у зв'язку із часом їхнього написання, з подіями біографії того чи іншого автора, дотичними до аналізованого історико-літературного періоду, єдності із тогочасними ідейно-естетичними тенденціями. Курс передбачає засвоєння теоретико-літературних понять на конкретному художньому матеріалі.

Курс поєднує лекції оглядового характеру із лекціями літературно-портретної форми.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль за засвоєнням знань студентів та його успішністю здійснюється у формі оцінювання виступів на практичних (семінарських) заняттях та участі у дискусіях та із допомогою поточного модульного контролю. Курс закінчується іспитом. Питання для модульного контролю:

- 1) У чому виявляється сенситивність європейського літературного бароко?
- 2) Назвіть теоретиків західноєвропейського бароко.
- 3) Що таке преціозна література?
- 4) Як називалася барокова поетика авторства Емануле Тезауро?
- 5) Що таке «кончетто»?
- 6) Назвіть основні твори Джамбатисти Маріно
- 7) Хто з італійських письменників був автором поеми «Побиття невинних вифлємських немовлят»?
- 8) Назвіть поему-епопею Дж.Маріно, написану при дворі Марії Медичі
- 9) Кого іспанці XVII ст. називали «геніальним архітектором сонета», а твори його були видані посмертно під назвою «Твори іспанського Гомера»?
- 10) Від якого поняття походить назва течії іспанського бароко «культеранізм»?
- 11) Назвіть іспанських теоретиків бароко.
- 12) Назвіть авторів шахрайського роману XVII ст.
- 13) Назвіть жанрові риси шахрайського роману
- 14) Назвіть автора іспанських творів «Генеалогія придурків» та «Колесо фортуни»
- 15) Що символізують образи короля-батька та принца Сигізмундо у драмі Кальдерона «Життя це сон»?
- 16) Окресліть якомога повніше жанровий різновид твору Дж.Мільтона «Втрачений рай»
- 17) Кого із представників англійської метафізичної лірики ви можете назвати?
- 18) Цитата із якого барокового поета стала епіграфом і дала назву романові Гемінгвея «По кому подзвін».
- 19) В чому виявляється автобіографічність поеми Мільтона «Втрачений рай»
- 20) Назвіть теоретиків французького класицизму.
- 21) До якого стилю в класицистичній поезії відносили ліричну поезію і роман?
- 22) Наведіть приклад високого жанру в класицистичній літературі.
- 23) Основоположником якого драматичного жанру був Мольєр?
- 24) За що була заборонена постановка драми П.Корнеля «Сід» ?
- 25) Чию філософську концепцію втілює Д.Дефо в романі «Робінзон Крузо»

- 26) Хто з французьких письменників XVIII ст. сформулював та обстоював концепцію «природної людини»?
- 27) Хто такі французькі енциклопедисти?
- 28) Назвіть представників англійського сентименталізму
- 29) Назвіть художньо-світоглядні риси сентименталізму.
- 30) Назвіть представників західноєвропейського преромантизму

ХІ. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ для іспиту

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:

- практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30;
- модулі /письмові роботи: 20 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20;
- екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50.

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Поточне тестування /письмові роботи, практичні заняття, самостійна робота														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		Залік
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

ХІІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програми.
2. Плани практичних занять та методичні вказівки до їх виконання.
3. Матеріали до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.

ХІІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Від бароко до постмодернізму : [зб. наук. пр.] / Редкол. : Т. М. Потніцева (відп. редактор) [та ін.]. – Д. : Ліра, Т.1 – 22.

Вікно в світ: Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання. [журнал, що виходив у 1999-2000 рр., там добре викладені окремі теми зі світової літератури, знадобиться для підготовки до практичних занять]

Геник-Березовська З. П. Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм / З. П. Геник-Березовська. – К. : Гелікон, 2000. – 368 с.

Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник : у 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Литаври, 2001. Наливайко Д.С. Искусство: направление, течение, стили. - К., 1981.

Ніколенко О.М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Література XVII - XVIII ст. – Х.: Ранок, 2003. – С. 7 – 24.

Пастушенко, Людмила Іванівна. Німецький роман епохи бароко: поетика та способи жанротворення традиціоналізму : монографія / Л. І. Пастушенко. - Дніпропетровськ : Ліра, 2016. - 608 с.

Рязанцева Т. Стихія в системі. Європейська метафізична поезія XVII – першої половини XX ст. : мотивно-тематичний комплекс, поетика, стилістика : монографія / Т. Рязанцева. – К. : Ніка-Центр, 2014. – 356 с.

Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст. – К.: КМ Академія, 2004.

Cassell's Encyclopaedia of World Literature. In three volumes. – Vol.1: Histories and General Articles. – London: Cassell & Company Ltd., 1973. – 586 p.

Low A. Metaphysical Poets and Devotional Poets / A. Low / George Herbert and the Seventeenth-Century Religious Poets : Authoritative Texts and Criticism ; [ed. Mario A. Di Cesare]. – NY : W. W. Norton Company, 1978. – P. 221–232. – (A Norton Critical Edition).

Metaphysical Lyrics and Poems of the Seventeenth Century : Donne to Butler / Selected and Edited, with Eessay by H.J.C. Grierson ; Revised by A. Fowler. - Oxford : Oxford University Press, 1995. - 320 p.

**БАЗОВІ ХУДОЖНІ ТВОРИ, ЯКІ НЕОБХІДНО ПРОЧИТАТИ
З КУРСУ «ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ XVII– XVIII ст.»**

ЛІТЕРАТУРА XVII ст.

ПОЕЗІЯ:

Італія.

1. Дж. Маріно. «Адоніс» (уривок з поеми). «Зорі».

Іспанія.

2. Луї де Гонгора. «Поліфем і Галатея» (уривок з поеми), сонети, «Ще гаряче золото не в силі...».
3. Франсіско де Кеведо. «Ах, що життя?...».

Англія.

4. Дж. Мільтон. «Утрачений рай» (фрагменти в українському перекладі). «Пам'яті Шекспіра. 1630 р.», «Його ясновельможності генералові кромвелю у травні 1652 р., з приводу недавнього вбивства у П'ємонті»
5. Дж. Донн. «Пісня», «З доброчесних сонетів», «Вона сконала...» (*укр. переклад*); «Сон» (*рос. переклад*).

Німеччина.

6. Андреас Гріфіус. «Оплаканий», «До Євгенії», «Vanitas vanitatum et omnia vanitatis», «До портрета Миколая Коперника», «Плач батьківщини року 1636-го».

ЛІРО-ЕПОС.

Франція.

7. Лафонтен. Байки «Коник і Мураха», «Крук і Лис», «Вовк і Пес», «Пацюк-анахорет».

ПРОЗА. ТРАКТАТИ.

Італія

8. *Е. Тезауро. Підзорна труба Арістотеля (трактат).*

Іспанія.

9. Франсіско де Кеведо. «Історія життя пройдисвіта, Пабло на ймення...», цикл гротектно-фантазмагорійних трактатів «Сон про Страшний суд" (1606), «Біснுவатий альгуасил» (1607), «Сон про пекло» (1608), «Світ ізсередини» (1612) , «Сон про Смерть» (1621-1622).

10. Бальтазар Грасіан. «Критикон» (*рос. переклад*), «Кишеньковий оракул» (*укр. переклад*), «Дотепність, або Мистецтво витонченого розуму»

Франція.

11. Сірано де Бержерак, із діалогії: «Нове світло, або Держави в імперії Місяця» (Новый свет, или Государства и империи Луны)
12. Поль Скаррон. «Комічний роман» (*рос. переклад*).
13. Франсуа де Ларошфуко. «Максими».
14. Жан де Лабрюєр. «Характери, або Повадки нашого часу».
15. Мадам де Лафайєтт «Принцеса Клевська» (+фільм).

Німеччина.

16. Ганс Якоб Кристоф Гріммельсгаузен «Сімплицисимус» (*Кн. I., кн. IV: 11-12; кн. V: 10-17; кн. VI: 3, 23-27*). (*рос. переклад*).

ДРАМАТУРГІЯ.

Іспанія.

17. Тірсо де Моліна. «Севільський шалапут, чи Кам'яний гість» (*рос. переклад*).
18. Педро Кальдерон. «Життя — це сон», «Дама-примара», «Стійкий принц» (*укр. переклад*).

Англія.

19. Дж. Мільтон «Самсон-борець» (у перекладі І. Франка, Твори у 50 т., т. 12).
Франція.
20. {Нікола Буало. «Мистецтво поетичне» (трактат)}.
21. П'єр Корнель. «Сід». «Горацій». «Королівська площа» (рос. переклад).
22. Ж. Расін. «Федра». «Береніка» (рос. переклад).
23. Ж. Б. Мольєр. «Дон Жуан», «Тартюф, або Облудник», «Мізантроп», «Скупий» та ін. на вибір (за бажанням) (укр. переклад).

ЛІТЕРАТУРА XVIII ст.

ПОЕЗІЯ. ЛІРО-ЕПОС.

Франція.

24. Вольтер. Комічна поема «Орлеанська Діва» (у перекл. М. Рильського, вид-во «Фоліо», 2017).

Німеччина.

25. Ф. Шіллер. Лірика. Балади. / «Сільська серенада», «До радості», «Дифірамб»
26. Й.-В. Гете. Лірика. Балади. / «Лісовий король», «Невгасима любов», «Нічна пісня мандрівника», «Пісня мандрівника», «Пісня духів над водами».

Шотландія.

27. Роберт Бернс. Лірика. / «Джон Ячмінь» та інші вірші.

ПРОЗА.

Франція.

28. Жан-Жак Руссо. «Еміль, або Про виховання», «Сповідь» (рос. переклад).
29. Дені Дідро. «Черниця», «Небіж Рамо», «Жак-фаталіст» (укр. переклад, «Фоліо», 2008)
30. Вольтер. «Кандід, або Оптимізм» (у перекл. В. Підмогильного, вид-во «Фоліо», 2017).
31. Маркіз де Сад, «Злочини кохання, героїчні і трагічні новели» (рос. переклад «Преступлення любви, или Безумства страстей»): «Короткие истории, сказки и фавли» (7 історій) https://www.litmir.me/br/?b=211693&p=1#section_1, «Філософія в будуарі» (укр.переклад)

Англія.

32. Даніель Дефо. «Життя і дивовижні пригоди Робінзона Крузо», «Радощі та прикрощі знаменитої Молль Флендерс» (укр. переклад).
33. Джонатан Свіфт. «Мандри Гуллівера» (укр. переклад), «Казка діжки».
34. Генрі Філдінг. «Історія Тома Джонса, знайди».
35. Лоренс Стерн. «Думки і пригоди Трістама Шенді», «Сентиментальна подорож».

Німеччина.

36. Й.-В. Гете. «Страждання молодого Вертера» » (укр. переклад).

ДРАМАТУРГІЯ.

Франція.

1. П. Бомарше. «Севільський цирульник, або Марна обережність», «Шалений день, або Одруження Фігаро», «Злочинна мати, або Другий Тартюф» (укр. переклад).

Італія.

2. Карло Гольдоні. «Трактирниця», «Слуга двох панів» (+ подивитися виставу «Труффальдіно із Бергамо»).

3. Карло Гоцці. «Любов до трьох апельсинів».
Німеччина.
4. Г. Лессінг: драми «Емілія Галотті», «Натан Мудрий», «Мінна фон Барнгельм»,
+ {трактат «Лаокоон»} (*укр. переклад*).
5. Ф. Шіллер. «Розбійники», «Підступність і кохання», «Вільгельм Телль».
6. Й.-В. Гете. «Гец фон Берліхінген із залізною рукою», «Егмонт». Драматична поема
«Фауст» (*укр. переклад М. Лукаша*).

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ІСПИТУ

1. Поняття про XVII ст. як окремий етап західноєвропейської літератури. Основні художні напрями та стилі епохи, їх національні різновиди.
2. Англійська література XVII ст., основні тенденції літературного процесу, постаті, жанрово-стильові особливості.
3. Художньо-естетична характеристика бароко, його основні поняття та принципи. Теоретичні виклади бароко Е.Тезауро та Б.Грасіана.
4. Філософська повість у творчості Вольтера ("Кандід", "Простодушний", "Задіг")
5. Класицизм та його естетична природа. Трактат "Мистецтво поетичне" Н.Буало.
6. Видозміни іспанського поетичного бароко: культєранізм, концептизм, гонгоризм. Творчість Луїса де Гонгори-і-Арготе.
7. Епоха Просвітництва в західноєвропейських літературах XVIII ст., світоглядні основи та естетична програма просвітників.
8. П'єса Педро Кальдерона "Життя - це сон" як зразок драматургії іспанського бароко.
9. Література "бурі та натиску", течії всередині штурмерського руху, їх естетико-літературна програма.
10. Творчість П. Корнеля як перший етап французької класицистичної драматургії. Новаторство Корнеля в жанрі трагедії ("Сід", "Горацій").
11. Шляхи розвитку іспанського шахрайського роману у XVII ст, жанрово-стильова характеристика одного з романів (на вибір).
12. Джамбатісто Маріно як ключова постать італійського бароко. Особливості поезики італійського марінізму.
13. Проблема "веймарського класицизму" у творчості Й.Гьоте.
14. "Робінзон Крузо" Д.Дефо як важливий етап у розвитку жанру роману.
15. Іспанська драматургія XVII ст.: основні постаті, загальні тенденції, жанрова палітра.
16. Трагедії Ж.Расіна як новий етап французького класицизму, їх жанрова своєрідність. "Федра" як одна з вершин французької класицистичної трагедії.
17. Літературні напрями та течії в рамках Просвітницького руху: класицизм, реалізм, сентименталізм, передромантизм.
18. Класицизм у французькій літературі, його періодизація. Найпомітніші представники фр. класицизму.
19. Революційний динамізм, універсалізм та християнська символіка поеми Дж.Мільтона "Втрачений рай". Еволюція художнього стилю письменника.
20. Англійський сентименталізм, його світоглядні основи та художньо-стильові особливості.
21. Творчість Дж. Свіфта: від памфлетів - до роману. Проблема жанру "Мандрів Гулівера", естетичне підґрунтя та поезика твору.
22. Естетика раннього Гьоте, роман "Страждання молодого Вертера " як вираз штурмерських настроїв.

23. Естетико-літературні праці Г.Лессінга: "Літературні листи", "Лаокоон", "Гамбурзька драматургія".
24. Сімейно-побутовий роман С.Річардсона ("Памела, або Винагороджене добродія", "Клариса").
25. Німецька література XVIII ст. Пізній німецький класицизм у творчості Й.Готшеда.
26. Творчість Ж.-Ж.Руссо та специфіка французького сентименталізму. Роман "Нова Елоїза".
27. Сентименталізм і преромантизм у поезії Д.Томсона, Т. Грея, Д. Макферсона.
28. Жанрово-стильова своєрідність роману Гріммельсгаузена "Сімпліцій Сімпліцісміус".
29. Еволюція і розвиток французької класицистичної драми.
30. Жанрово-стильові різновиди англійського просвітницького роману.
31. Англійський передромантизм. Жанрові риси "готичного роману" А.Радкліф та Г.Волпола.
32. Англійська "метафізична поезія ". Творчість Дж. Донна та специфіка англійського бароко.
33. "Черниця" та "Небіж Рамо" Д.Дідро як зразки французького просвітницького реалізму.
34. Драматургія Шіллера періоду "бурі і натиску" ("Розбійники", "Підступність і любов").
35. Літературне новаторство Л.Стерна ("Сентиментальна подорож").
36. Французька література XVIII ст., її філософські основи та художні напрями.
37. Філософська проблематика та поетика трагедії Й.Гьоте "Фауст". Традиційність і новаторство образу Фауста.
38. Література німецького Просвітництва, основні етапи її розвитку.
39. Філософська проблематика комедії "Дон-Жуан" Ж.-Б.Мольєра.
40. Творчість Р.Бернса: традиції шотландської народної лірики та художня самобутність.

XIV.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet-джерела та електронні видання творів.

Перелік базових Інтернет-ресурсів:

AeLib: Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади [Библиотека мировой литературы - оригиналы и переводы | Library of the world literature - original texts and translations]. – Режим доступу: http://ae-lib.org.ua/lit_XVII.htm; http://ae-lib.org.ua/lit_XVIII.htm

Сайт літературно-критичних матеріалів з літератури Західної Європи XVII ст. – Режим доступу: <http://17v-euro-lit.niv.ru>

Сайт літературно-критичних матеріалів з літератури епохи Просвітництва. – Режим доступу: <http://lit-prosv.niv.ru>